

ÎNSEMNĂRI

60 DE ANI DELA NAȘTEREA LUI OCTAVIAN GOGA

La împlinirea celor 60 de ani dela nașterea lui Octavian Goga, statul naționalist al Generalului Antonescu a dispus comemorarea marelui nostru poet național în toată țara și mai ales în lumea școlii.

Este o reabilitare care cinstește pe acei care au hotărît-o. Iar neamul se bucură. Așa dar, Goga există?! Cel lepădat dela guvern acum trei ani în urmă ca o slugă necredincioasă, care a căzut răpus de palma brutală a democrației, se ridică iarăși în conștiința neamului. Stihurile sale sboară mai mult decât oricând peste capetele noastre căci acumă sînt împletite nu numai cu durerea pătimirilor noastre ci și cu tragedia pătimirilor lui.

Deabia acumă Goga își va afla odihna,—el care nici după moarte n'a cunoscut liniștea, rătăcind dela Ciucea la București și deacolo înapoi la Ciucea, deși îl chemau Rășinariii obârșiiilor sale.

S'a terminat însfârșit epoca colectelor pentru monumente ce nu s'au mai ridicat și a prigoanei sălbatice dusă împotriva tovarășilor săi de luptă naționalistă. Școlarii vor putea iarăși învăța că a fost odată aici un vizionar cu ochi mari albaștri și cu cântece scăpărând ca fulgerul, din focul cărora el a detunat înălțimile Carpaților, granița vitregă dintre doi frați. Vor putea afla cei mai tineri că versul lui Goga a fost încă un mijloc, și poate cel mai însemnat, în a ajunge la mult visata întregire românească. *Cântecele fără țară* vor reînvia și va deveni tot mai ștearsă dedicația scrisă de el pe coperta cărții, imediat după marele război, *intr'o țară fără cânt.*

Memoria lui Goga se reîntoarce astăzi în oficialitatea noastră, pentru a-și lua locul ce i se cuvine. Negurile actualității pătimașe risipindu-se, apare nemuritoare figura de bronz a luptătorului naționalist, colaboratorul lui A. C. Cuza și președintele mișcării naționaliste creștine, care în ultimii ani ai vieții s'a istovit pe toate drumurile țării pentru a desăvârși în sufletele unirea teritorială la care trudise atâta.

De astăzi înainte, Goga trece în Panteonul recunoștinții românești.

Au trebuit să mijească zorile dreptății după întunecatele zile ale sfârșitului lui Ianuarie crt., pentru ca odată cu ele să răsară și raza îndreptărilor cucernice.

Mai bine mai târziu decât niciodată!

G. A. C.

VLADIMIR NOVIȚCHI

Zilele acestea s'a stins la București unde se afla refugiat, Vladimir Novîțchi, una din cele mai interesante figuri naționaliste din Basarabia.

Născut în Mingirul Cahului, fost slujbaș în armata imperială rusă. El s'a așezat imediat după război în orașul Bălți unde a trăit până la evenimentele tragice din Iunie 1940. Cu o cultură limitată dar cu un bun simț și o ascuțime de minte cum rar se întâlnesc, Novîțchi a ieșit din atmosfera lăncedă a târgurilor de provincie pentru a se avânta în vâltoarea luptelor naționaliste.

Încă înainte de înființarea LANC-ului, la 1923, A. C. Cuza s'a pomenit acasă cu un vlăjgan nalt cât ușa și spătos cât un munte. Dar namila de om avea ochi duiosi sub încruntarea sprâncenelor și un zâmbet blând îi lumina fața smolită. El ingenuche în fața batrânului profesor și îi îmbrățișă genunchii :

— Nu mă cunoașteți dar eu vă știu demult. Basarabia noastră e pustiită de jidovime. Ea trebuie scăpată. Deacea sunt aici. Mulți m'au ispitit dar nu m'au convins. Ci vin acum unde mă îndeamnă cugetul și datoria.

Deatunci și până ce a închis ochii de veci, Novîțchi a stat neclintit lângă A. C. Cuza pe care îl venera și din cuvântul căruia nu a ieșit niciodată. În numele doctrinei cuziste, el a ridicat cel dintâi, alături de preotul Avacum Rusu tot din Bălți, drapelul redeșteptării naționale. Era pe vremea când provincia moldovenească de dincolo de Prut era bântuită pe de o parte de elementele prisoselnice venite din vechiul regat, și când pe de alta conducătorii basarabeni jucau în buestrul ideologiei de stânga. Printre aceste două ape necurate, pescuia nesupărat, jidanul. Iar pe grundul desnădejdlor se prăpădea norodul obijduit de toți și fără o ocrotire de nicăieri.

Novîțchi a fost un fiu autentic al acestui popor, o coardă din lăuta suferințelor lui. Indemnăt de minunatul instinct al rasei, el a disprețuit ofertele mănoase ale vameșilor politici pentru a-și duce tributul pe altarul naționalismului. Prima fluturare a drapelului cu svastica ridicată de el peste trupul provinciei, a produs consternare în rândurile lor. Apoi a fost împotriva lui o deslănțuire de patimă cum rar s'a văzut. Cârdașii oamenilor cu rubașca roșie care colindau satele, îndemnând la rezistență împotriva unirii și la vrăjmașie contra administrației centrale, văzându-și situațiile periclităte, au dat mâna cu aliații lor firești, cu jidanii, pentru a distruge începutul de resurrecție românească. Novîțchi a stat neclintit în fața amenințării porceasă să-l distrugă. Nici infama calomnie, nici procesele însece